

Nieuws uit de Hervormde Gemeente Elspeet

2024 | Week 23

Predikant: ds. M. van Kooten

Nunspeterweg 4

8075 AC Elspeet

Tel. 0577-491206

E-mail: m.vankooten@solcon.nl

Scriba: ouderling J. Fijan

Zichtweg 3

8075 CN Elspeet

Tel. 0577-491098

E-mail: scriba@hervormd-elspeet.nl

IBAN Coll. van Kerkrentmeesters Herv. Gem.:

NL29 RABO 0384 7680 75

IBAN Coll. van Diakenen Herv. Gem.:

NL61 RABO 0347 5000 99

Diensten

D.V. zondag 9 juni

09.30 uur ds. M. van Kooten (voorbereiding H.A.)

15.00 uur ds. M. van Kooten (Bediening Heilige Doop)

Collecten

1. Diaconie

2. Kerk

3. Instandhouding predikantsplaats (deurcollecte)

Van harte aanbevolen

Kinderoppas

Morgendienst

Francine van der Zande-Roordink, Joanne van Kooten-van Asselt en Anne-Lynn de Ridder

Middagdienst

Teunie Bossenbroek, Martianne Vermeer en Anne van de Top.

Bijbelavond

Op D.V. woensdag 12 juni zal er bijbelavond worden gehouden in het Kerkerf met het oog op de bediening van het heilig Avondmaal op 16 juni. We willen opnieuw stilstaan bij het geloofsleven zoals we verwoord vinden in Hebreë 11, met name vanaf het 21e vers. Iedereen hartelijk welkom om 19.30 uur.

Censura morum

D.V. woensdag 12 juni is er van 21.00 tot 21.30 uur censura morum in het Kerkerf.

Zondagsschool

Beste kinderen van de zondagsschool,

Hierbij even een berichtje met wat agendapunten.

Aanstaande zondag 9 juni is het laatste 'gewone' zondagsschooluur van dit schooljaar.

16 juni is er geen zondagsschool i.v.m. de bediening van het Heilig Avondmaal.

23 juni zullen we in een gezamenlijk zondagsschooluur afscheid nemen van de kinderen uit groep 8.

En daarna krijgen jullie vakantie van de zondagsschool!

Voor alle data geldt Deo Volente.

Hartelijke groet het team van de zondagsschool

Collectemunten

Op Deo Volente maandag 10 juni aanstaande is er uitgifte van collectemunten van 19 uur tot 20.15 uur in 't Kerkerf. Van harte aanbevolen!

College van kerkrentmeesters

Moedermorgens

Er was nog zoveel gesprekstof over dat we een extra ochtend hebben gepland op dinsdag 11 juni. Dit is dan

echt de laatste voor de zomervakantie. Naar aanleiding van jullie suggesties hopen we met elkaar na te denken over moederschap als roeping enerzijds, dus in liefde dienen, maar anderzijds ook na te denken over draagkracht. Hoe blijf je staande in drukke vermoeiende tijden, waar vind je rust, waar laadt jouw batterij van op?

Het idee is om eerst de Bijbel hier op na te slaan en daarna verder over dit thema na te denken aan de hand van stellingen.

Bijvoorbeeld:

'Bijbelse zelfverloochening is niet hetzelfde als jezelf verwaarlozen'

'In hoeverre is me-time een christelijke term?'

Neem gerust je eigen stelling mee.

Vanaf kwart over negen is er inloop met koffie, we starten om half tien. Van harte welkom, ook als je voor de eerste keer of zomaar één keer wilt komen is dat prima. Er is oppas voor de kleintjes, met veel dank aan onze trouwe oppas oma's...

Vriendelijke groet,

commissie moedermorgens

Instrumentaal concert

Beste gemeente. D.V. 22 juni hopen Martin Mans orgel en Noortje van Middelkoop panfluit een prachtig instrumentaal concert te geven in onze oude dorpskerk. Het zal een programma zijn voor oud en jong, en alles wat daar tussen zit. Er zullen populaire en klasieke werken ten gehore worden gebracht. Tevens zullen er ook kinderliederen gespeeld worden, o.a.: Het water steeg wel hoog. Martin zal ook orgel improvisaties spelen over de psalmen en geestelijke liederen, met aansluitend samenzang. Het concert begint 19:30 uur. De deuren gaan 19:00 uur open. Toegang is gratis. Wel zal er gecollecteerd worden voor Norschoten Elspeet en vluchtelingenwerk Samos. Wij als organisatie zouden het leuk vinden als jullie allemaal komen. Mee-of terugkijken is ook mooi, zoals velen het vorig jaar deden. Maar als u het live in de kerk mee beleeft, is het veel mooier. Iedereen hartelijk welkom in de kerk.

Hartelijke groet, Gerard van de Kamp en Machiel van den Bosch.

Bezoek aan Diest-Leuven-Antwerpen-Brussel (I)

Afgelopen week mocht ik drie dagen mede leiding geven aan een reisgezelschap met als bestemming onze zuiderburen om sporen te ontdekken van de reformatie. De eerste plaats die we aandeden was het stadje Diest in het Vlaamse Brabant. Diest heeft op het eerste gezicht niet veel met de reformatie te maken of

we zouden moeten denken aan Cornelis Walraevens van Diest wiens voorgeslacht uit dat Vlaamse stadje kwam. Hij was een gewezen hoefsmid die geroepen werd om Gods woord te verkondigen en als zodanig hagepreken hield. Hij was de eerste die op 21 juli 1566 onder de rook van 's Hertogenbosch bij het plaatsje Engelen een hagepreek hield ten aanhore van ongeveer 4000 mensen waarbij ook hoorders waren uit de regio Gorcum, Heusden en Zaltbommel. Meerdere malen deed hij dat, terwijl hij logeerde bij de pastoor van Hedel die de leer der reformatie was toegedaan. Het was deze van Diest die voor het eerst een dienst leidde in de Sint Jans kathedraal van Den Bosch op 24 augustus 1566 nadat deze eerst van beelden was gezuiverd. Niet met een kerkenraad maar in gezelschap van piekeniers en hellebaardiers beklom hij de hoge kansel die er nog steeds staat. Helaas werd een jaar later dit onmogelijk gemaakt en met de komst van Alva vertrokken de gereformeerde Bosschenaren naar het land van Kleef waar vele gereformeerden een toevlucht vonden. Ooit schreef dhr.L.Janse daar een alleraardigst jeugdboekje over getiteld 'Onrust in den Bosch' hetwelk me met Sinterklaas 1968 cadeau gedaan werd door mijn ouders. Deze Cornelis van Diest behoorde ook tot de de derde ondertekenaar van het convent van Wezel in 1568 nadat eerst Petrus Dathen en Herman Moded daar hun handtekening onder hadden gezet. Die Wezelsche artikelen zijn als het ware de basis geworden van de latere Dordtsche kerkorde. Een van die artikelen luidt dat een preek niet langer moest duren dan een uur om zo niet 'met al te lange predikaties de memorie der toehoorders te belasten en alzo een walging der maag toebrengen'. In de plaats Diest zelf heeft de reformatorische prediking maar kortstondig plaats gevonden. Na de tot standkoming van de Unie van Utrecht in 1579 waarin men met verreweg het grootste gedeelte van Noord en Zuid Nederland een verbond sloot om Filips II te bestrijden behoorde ook de gemeente Diest tot de sympathisanten. Troepen van Willem van Oranje –die destijds in Antwerpen huisde- bezetten de stad. Tijdens de periode dat de soldaten van Oranje Diest bezetten werden vernielingen in de kerk aangebracht betreffende beelden en altaren maar het was geen echte beeldenstorm. Ook is bekend dat er vanuit de gemeente een brief naar de prins van Oranje ging om te vragen of hij financieel kon helpen daar de kleine gereformeerde gemeenschap te armlastig was om in een eigen herder en leraar of schoolmeester te voorzien. Verder is ons niets bekend over eventuele voorgangers die daar het woord zouden hebben bediend of hulpdienst zoude hebben verleend. Met de

wraakoefening vanuit Spanje in 1585 was het definitief gedaan met de gereformeerde eredienst in Diest, trouwens overal in Vlaanderen.

Uiteraard bezochten we de kerk waar dit plaatsvond en gewijd is aan Sint Sulpitius. De toren en het schip van die kerk vertoont verwantschap met die van Scherpenisse, zij het dat die van het Thoolse dorp iets kleiner is in omvang. Net als in Scherpenisse heeft de kerk een lage dikke robuuste toren –in beide gevallen vanwege geldgebrek niet afgebouwd- geplaveid met gobertangesteent met daarop een gedrongen houten spits met luidklok. Het verschil met Scherpenisse is dat hier de kerk nog helemaal in takt is. In Scherpenisse werd 250 jaar geleden tweederde deel van de kerk afgebroken. Een ander verschil is dat op de toren na de kerk van Diest niet helemaal ommanteld is met gobertangesteent hetwelk in Scherpenisse wel het geval is.

In het koor van de Sint Sulpitius van Diest ligt voor het altaar een grafsteen die het graf dekt van prins Filips Willem (1554-1618), de oudste zoon van prins Willem van Oranje en diens eerste vrouw Anna van Egmond (ook wel Anna van Buren genaamd). Hij werd vernoemd naar Filips II die aanvankelijk bevriend was met Willem van Oranje en ook naar grootvader Willem van Nassau. Hij werd geboren te Buren in de Betuwe en werd Rooms Katholiek gedoopt omdat Willem hoewel Luthers opgevoed door met name zijn moeder Juliana van Stolberg toch aan het hof van Karel V terugkeerde naar de Roomse religie. Toen hij slechts een jaar was stierf zijn moeder en hertrouwde vader Willem met Anna van Saksen. Dit was een zeer ongelukkig huwelijk. Filips Willem ging in Leuven naar school totdat in 1566 Willem van Oranje partij ging trekken voor de onderdrukte protestanten. Hij werd door zijn voormalige vriend Filips II beschuldigd van hoogverraad en vluchtte naar het ouderlijk de Dillenburg. Filips II liet Filips Willem gevangen nemen en ontvoerde hem in 1568 naar Spanje. Hij was inmiddels een jongen van dertien jaar. Zo werd hij gijzelaar en zou zijn vader nooit meer zien. Ook alle pogingen van zijn enige echte zuster Maria om hem vrij te krijgen baatten niet. Toen zijn vader in 1584 doodgeschoten werd door Balthasar Gerards bezocht een Spaans legeroverste hem in het kasteel te Avila waar hij als arrestant verbleef en beledigde daarbij vader Willem. Hoewel Filips Willem nauwelijks contact had met zijn vader omdat dit voortdurend belemmerd werd, was hij zo verontwaardigd daarover dat hij de kapitein uit het raam wierp waarop deze de dood vond.

Het had heel wat voeten in aarde voordat Filips Willem de erfenis van zijn vader in ontvangst kon nemen.

De Staten Generaal lag daarin dwars omdat Filips Willem het Habsburgse huis trouw bleef. Langzamerhand kwam hij toch in bezit van zijn erfenis, als eerste Diest en op den duur ook Buren en Breda. Dit omdat hij loyaal wenste te zijn met de Staten Generaal nadat de relatie met het Habsburger huis was verstoord omdat hij zonder toestemming van dat huis een huwelijk aanging. Hij kreeg daarop ook contact met zijn verdere familie, met name de halfbroers Maurits en Frederik Hendrik. Filips Willem bleef evenwel Rooms Katholiek. Na zij overlijden werd hij begraven in de Sint Sulpitius van Diest en vermaakte een zodanig legaat aan die kerk dat men jaarlijks een mis voor zijn zieleheil zou houden. Of dat tegenwoordig nog gebeurd weet ik niet. Ondertussen is het wel tekenend dat de prins zich daarmee niet overleverde aan Hem Die nodigd om zonder prijs te kopen. Op zijn graf ligt een steen met als opschrift in vertaling vanuit het latijn in het Nederlands:

Aan God, de opperste en grootste
Ingang van de begraafplaats
Van de Doorluchtige prins
Philips Willem
Prins van Oranje
Graaf van Nassau, enz.
Overleden te Brussel
20 februari 1618
Hij ruste in Vrede

In het museum 'de Hofstadt' in de directe nabijheid van de kerk was zijn harnas te bezichtigen. Liever hadden we vernomen dat hij geharnast mocht zijn in dat van Efeze 6.

Inmiddels mogen we wel zeer bijzonder respecteren dat prins Willem van Oranje meer partij trok voor de verdrukte kerk der reformatie dan voor de vrijheid van zijn eigen kind. Daaraan herinnert ons de plaats Diest. Stel je voor dat de prins had gekozen voor zijn eigen gezin in plaats van het volk dat hij diende. Laten we echter vooral niet vergeten dat de Heere Zijn Eigen Zoon niet spaarde maar overgaf tot in de dood opdat een ieder die in Hem gelooft niet verderve maar het eeuwige leven hebbe. Dat is immers de rijke prediking van de reformatie. (Wordt vervolgd D.V.)

Bij de diensten

Komende zondag hoop ik in beide diensten voor te gaan. 's Morgens lezen we met het oog op de voorbereiding op het Heilig Avondmaal Jesaja 54. Voor de middagdienst waarin een drietal kleine kinderen gedoopt zullen worden weet ik het nog niet op het ogenblik waarop de kopij moet worden ingeleverd. In ieder geval is er genoeg te putten uit Gods woord. Gezegende diensten toegewenst.

Ter overdenking

In het schitterende boek getiteld Geestelijke verlatingen van Johannes Hoornbeeck naar wie een bekende school van middelbaar onderwijs is vernoemd las ik dat de Lutheraan Salomon Gesnerus (1559-1605), ooit professor te Wittenberg het volgende zei op zijn sterfbed toen men hem vertroosting voorlas tegen de aanvechtingen van de duivel:

‘Ik heb met de duivel helemaal niets te maken, en hij heeft mij in de tijd van mijn ziekte ook geen moeite gegeven. Maar laat hem maar komen! Laat hem maar aanvallen en zijn krachten op mij, arme zondaar uitproberen. Ik zal echter beslist niet bang worden, want ik weet dat ik niet tegen de duivel maar tegen God gezondigd heb. Daarom zal ik net doen als de Israëlieten in de woestijn en zal ik wijzen –hoewel niet voor hem- op de koperen slang, op de Zoon van God Die aan het kruis hangt. Dan zal ik zeggen: ‘Tegen hem heb ik gezondigd en niet tegen jou. Aan Hem vertrouw ik me geheel en al toe. Ik geloof dat Hij voor al de zonden der wereld en dus ook voor de mijne door Zijn volkomen voldoen aan de straf, aan God de Vader betaald heeft. Daarom, maak je weg duivel! Wend je pijlen maar op dit Zaad van de vrouw. Als je Hem kunt overwinnen, zul je ook van mij gewonnen hebben’.